ХЫН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 180 (1780)
ИЮЛИИН
31
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ түмэрзамшадай һайндэр

Социалистическэ промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха ба үйлэдбэри дээрэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулха шэнэ зорилго КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум табиба. Энэ хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй оршон байдалда советскэ хүнүүд мүнөөдэр түмэрзамшадайнгаа Бүхэсоюзна һайндэрые тэмдэглэжэ байна.

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство түмэр замай хүгжэлтэдэ онсо анхарал хандуулжа, тэдэниие жэлһээ жэлдэ хүсэ ехэтэ баян техникээр хангана. Ушар иимэһээ манай ороноймнай түмэр замай транспорт ашаа шэрэхэ хүсэ шадалайнгаашье, техническэ зэбсэгжэлгынгээшье талаар дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлнэ. Ажал хэрэгээрээ алдар солотой болоһон советскэ түмэрзамшад урда табигдаһан зорилгые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Табадахи табанжэлэй үедэ арадай ажахын ашаануудые түмэр замаар шэрэхэ түсэб болзорһоо нэгэ жэлээр урид дүүргэгдээ.

Оломянган түмэрзамшадай тоодо манай республикын түмэрзамшад бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн, локомотивуудайнгаа хүсые дүүрэнээр ашаглан хүдэлмэрилжэ, тэдэнэй түсэбые дүүргэлгээр шэнэ амжалта туйлана. Байгша оной түрүүшын хахад соо ашаа шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Отделениин коллективэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ паровозно бригаданууд урдынхидаал адляар түрүүлжэ ябана. Орон доторнай хүндэ ашаатай поезднуудые түргэнөөр ябуулха хүдэлөөнэй дэлгэрхэтэй адли Улан-Удын паровозно депогой машинистнүүдай бригаданууд дары түргэнөөр эмжэжэ, энэ түрүү дүй дүршэлые хүдэлмэридөө шадамараар нэбтэрүүлээ. Мүнөө депогой бригаданууд урандаа хүндэ ашаанай поездые жолоододог болонхой.

Тэрэ хүдэлөөнэй удаа тээ оронойнай түрүү паровознигууд депоһоо депо хүрэтэр уһа абахын түлөө поездые байлгангүйгөөр ябуулха үшөө нэгэ шэнэ үүсхэл гаргаа һэн. Мүнөө манай паровознигууд тус арганые һайнаар хэрэглэдэг болоо.

Республикымнай олон тоото машинистнууд, паровозно, вагонно депонуудай, станцинуудай хүдэлмэришэд, зам харууһалагшад мүнөөдэр өөһэдынгөө заншалта һайндэрые ажалай амжалтаар угтажа байна. Тэдэнэй тоодо оролсодог түрүү машинистнууд нүхэд А. Елисафенко, Н. Сурмилов, Г. Шелухин, А. Синяков, вагон заһабарилагшад нүхэд Зверев, Карпович, зам харууһалагша Т. Лебедев, диспетчер нүхэр Шилянов болон бусад өөһэдынгөө үнэн сэхэ ажалаар отделениингээ хүдэлмэришэдэй дунда мэдээжэ болонхой.

Паровозуудай эрьесые түргэдхэхэ, техническэ скоростиинень дээшэлүүлхэ гээшэ машинистнуудай хүдэлмэриин гол зорилгонуудай нэгэн мүн. Паровозуудые заһабарилагшад габшагай түргэнөөр хүдэлмэрилжэ, заһабарилгын болзорые богонидхоно. Энээнэй ашаар олон паровозуудай сүүдхэ соо дунда зэргээр ябаха нормо үлүүлэн дүүргэгдэжэ байна.

Түмэр замаар арадай ажахын ашаа шэрэхэ түсэбые саг болзор соонь дүүргэлгэдэ вагонуудые һайнаар, түргэнөөр заһабарилха гээшэ тон шухала. Энэ зорилгые зүбөөр мэдэрһэн отделениин вагонно депогойхид һара бүриингөө даалгабарине мүн лэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Республикымнай түмэрзамшадай хүдэлмэридэ бүхы дээрээ иимэнүүд амжалтанууд туйлагдажа байбашье, дутагдалнуудай үшөө олон байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ түмэр замай транспортын хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутуу дундануудай бии байһаниинь элирүүлэгдээ һэн. Тэрэ сагһаа хойшо хэдэн һара үнгэрбэшье, заагдаһан дутагдалнууд удаанаар усадхагдана. Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын тулада дотоодой резервнүүд хүсэд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэгүй. Отделениин олонхи станцинуудта ашаа тээлгэ, илангаяа барилгын модонуудые вагонуудта ашаалга муугаар ябуулагдана. Энэ ушарһаа боложо, олон тоото вагонуудай миин байха ябадал тохёолдожо, вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ түсэб дүүргэгдэнгүйгөөр үлэнэ.

Түмэрзамшадай хүдэлмэридэхи үшөө нэгэ дутагдал гэхэдэ, паровозно, вагонно депонуудай үйлэдбэридэ ажалай түрүү дүй дүршэл ба шэнэ технологи һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагданагүй, техническэ соведүүдэй муугаар хүдэлмэрилдэг дээрэһээ уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ үсөөнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум социалистическэ промышленностиин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй урда асари ехэ зорилгонуудые табиба. Республикымнай түмэрзамшад КПСС-эй ЦК-гэй XX съездын хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой. Тиин хүдэлмэридөө байһан дутагдалнуудые түргэнөөр усадхажа, ашаа шэрэлгын графигые зааханшье таһалдуулхагүйе түмэрзамшадһаа эригдэнэ. Жэлһээ жэлдэ улам ургажа, хүгжэжэ байгаа Эхэ оронойнгоо промышленностьда, хүдөө ажахыда хэрэглэгдэжэ байһан ашаануудые, ажалшадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа саг соонь хүргэхэ гээшэ—советскэ түмэрзамшадай нангин уялга мүн.

МҮНӨӨДЭР СОВЕТСКЭ ТҮМЭРЗАМШАДАЙ ҺАЙНДЭР

Уранзурагай искусствын гүрэнэй хэблэлэй гаргаһан плакат.
ТАСС-эй фотохронико.

Баруун-Урда магистралиин түмэрзамшадай амжалтанууд

КИЕВ, июлиин 28. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд Баруун-Урда замай коллективэй дунда политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтэ бадаруулаа. Тэдэнэр иимэ оршон байдалда түмэрзамшадай Бүхэсоюзна Үдэрые угтаба. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ зорюулагдан социалистическэ мүрысөөн предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

Замай начальник Социалистическэ Ажалай Герой П. Ф. Кривонос ТАСС-эй корреспондентдэ иигэжэ мэдээсээ:

— Одесско-Кишинёвско ба Львовско магистральнуудай түмэрзамшадтай мүрысэхэ зуураа, манай замай коллектив һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээ. Долоон һарын түсэбһөө гадуур хэдэн олон мянган вагонуудта ашаан тээгдээ. Нүүрһэ, металл, орооһо таряа, хүдөө ажахын машина, эдеэ хоолой ба промышленна эд бараа болон арадай ажахын бусад ашаануудые ашаалха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Магистралиин түмэрзамшад вагонуудаа болон паровозуудаа һайнаар хэрэглэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Хүндэ ашаатай составуудые шэрэгшэдэй хүдэлөөндэ машинистнууд бүри олоороо хабаадана. Жэлэй эхинһээ хойшо паровознигууд хүндэ ашаатай 24 мянган состав жолоодожо, 6,5 миллион тонно ашаа үлүү ехээр шэрэһэн байна. Магистралиин түрүү машинистнууд локомотивуудаа удаан саг соо заһабарида оруулангүйгөөр ябуулдаг болоо. Уһа абахын ба топкые сэбэрлэхын тулада багахан станцинуудта зогсохоёо болёо. Имагтал жэлэй түрүүшын хахад соо замай паровозно бригаданууд 70 мянга үлүүтэй тонно нүүрһэ алмаа.

Эдэ хэмжээнүүдэй абтаһанай ашаар жэлэй түрүүшын хахадта ажалай бүтээсэ 7,7 процентээр дээшэлээ, ашаа шэрэлгын үнэ сэн долоо шахуу процентээр химдараа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Республикын колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

Республикын колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ.

Олонхи колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэри ехээр оройтожо захалаа. Мүнөө болотор тракторна ба морин сенокосилкануудай олохониинь үшөө хүдэлгэгдэжэ захалаагүй, Чесанын МТС-тэ тракторна оройдоол 3 агрегат ябуулагдана. Тракторна болон морин сенокосилкануудай олонхинь үдэрэйнгөө, халаанайнгаа нормонуудые дүүргэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Торнин МТС-эй тракторна агрегадууд үдэр соо нормын ёһоор 20 гектарай орондо 10—11 гектар сабшана. Үбһэ гараар сабшаха хүдэлмэридэ тон үсөөн колхознигууд табигдаа. Июлиин 25-най байдалаар Хэжэнгын аймагай колхозуудта сабшагдаха түсэбэй оройдоол 1,8 процент, Кяхтын—9,0, Зэдын—7,4, Хорниин—4,6 процент дүүргэгдээ.

Сабшалга тармалга хоёрой хоорондо гараһан ехэ забһарые усадхаха тушаа олохон аймгүйсэдкомууд, МТС-үүд эрхихо хэмжээ абанагүй. Сэлэнгын аймагай колхозуудта сабшалга тармалга хоёрой хоорондо 2800, Яруунын — 2600 га забһар гаргагдаа. Хэжэнгын, Чесанын болон бусад зарим МТС-үүдэй харьяата колхозуудта үбһэн оройдоошье һүрилэгдэнэгүй, тиигэжэ үбһэ ногоон шанараа гээнэ, ехэ гээлтэ хоролтодо ороно.

Арга боломжонуудай бии байтар аймгүйсэдкомууд ба МТС-үүд колхозуудта хээрын ногоогоор силос даралгые мүнөө болотор эмхидхээгүй гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет онсо тэмдэглэнэ. Июлиин 25-да Темлюйскэ, Кабанскын, Кыренэй, Погранична, Ехэ-Кударын, Итанцын, Ехэ-Куналейн, Окино-Ключевскойн МТС-үүдэй харьяата зарим колхозуудтал силос даралга захалһан байба.

Республикын колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри яахадаа иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагданаб гэхэдэ, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерство, олохон аймгүйсэдкомууд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай ашаг шэмэ үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ үндэһэ һуури — тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй заабаринуудһаа өөһэдынгөө бодото хүдэлмэридэ шухала тобшолол мүнөө болотор хээгүй, энэ хүдэлмэриие урдынхидаал адли ханамжагүйгөөр хүтэлбэрилһөөр гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иимэ тогтоол баталан абаа:

Республикын колхозуудта үбһэ хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэринүүдэй тон хангалтагүйгөөр ябажа байһан тухай, иигэжэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй таһалдажа болоомоор байһан тухай БМАССР-эй Хүдөө ажахын министр нүхэр Ивановой, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй болон МТС-үүдэй директорнүүдэй анхаралые хандуулха. Тус тогтоол соо заагдаһан горьтойхон дутагдалнуудые усадхахын түлөө эрид шууд хэмжээ абахыень тэдэнһээ эрихэ. БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдые иигэжэ уялгалха:

тракторна бүхы агрегадууд болон морин сенокосилкануудые дары хүдэлмэрилүүлжэ захалха, тэдэнэй үдэрэйнгөө ба халаанайнгаа нормонуудые заатагүй дүүргэхэ ябадал туйлаха. Үбһэ сабшалга дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ зорилгоор тракторна сенокосилкануудые олоорнь хоёр халаанда, морин сенокосилкануудые халаанай моридтойгоор хүдэлмэрилүүлхэ;

бусад хүдэлмэринүүдтэ ябажа байһан колхознигуудһаа, городууд болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудһаа эльгээгдэһэн хүнүүдһээ гар хажууршадай тооե олошоруулха хэмжээ абаха, тэдэнэй үдэрэйнгөө нормые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тула ажалайнь эмхидхэлые һайжаруулха;

үбһэ хуряалгын ба силос даралгын шанарые саг үргэлжэ хинан шалгажа байха, сабшалга тармалга хоёрой хоорондо забһар гаргахагүй, тракторна нагшуургануud, подборщик — копнительнүүд болон һүри хаядаг машинануудые дары хүдэлмэрилүүлжэ, үбһэ хуряалгые комплексноор үргэнөөр механизацилха.

Хээрын ногоогоор силос даралгые тоодоггүй тэсэшэгүй ябадалтай эрид шууд тэмсэл ябуулхыень республикын Хүдөө ажахын министерствоһээ, аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдһээ эрилтэ хэхэ. Ойрын үдэрнүүдтэ колхоз бүхэндэ буртаг ногоогоор, ожорһоор, мүн хээрын бусад ногоогоор силос даралгые үргэдхэхэ, МТС-үүдтэ бии байгаа силос хэршэдэг бүхы машинануудые энэ хүдэлмэридэ элсүүлжэ, бүхэли үдэр хэрэгтэй болоо һаань, һүниишье сагта зогсоолтогүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ шухала.

Аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдые иигэжэ уялгалха:

үбһэ сабшаха, сомохо, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба силос дараха табан хоногой даалгабаринуудые колхозууд болон МТС-үүдтэ эльгээгээд, тэрэнэй дүүргэлтые наринаар хинан шалгажа байха;

тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө, үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө колхозууд, бригаданууд, үбһэ хуряалгын тус тус агрегадууд болон колхознигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Нүхэр Н. А. Булганинтай Сирийскэ парламентын делегаци уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Москва ерээд байһан Сирийскэ парламентын делегаци СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай июлиин 29-дэ уулзаба.

Делегациие толгойлогшо — Сириин парламентын депутадуудай палатын вице-түрүүлэгшэ Рафик Башшур, делегациин гэшүүд парламентын депутадууд Али Бузо, Абдель Вахаб Хомад, Абдел Латыф Юбес, Наиль Срур, Дикран Джиралжян, Фарзат Мамлюк, Галев Аяши, Ратиб Хусами, Хусейн Мревид, Мустафа Зарка, Халед Багдаш, Халиль Калляс, Абдель Халим Каддур, Абдель Маджид Рустом, Ахмад Исмаил, Фейсал Рукби, Абдель Раззак Наиф, Акоп Маршо ба делегациин секретарь Жорж Абу Жамра гэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

Сириһээ СССР-тэ байдаг Онсо Посланник ба Бүрин эрхэтэ Министр Фарид Хани уулзалга дээрэ байлсаа.

Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов хабаадалсаа. Сириин парламентын делегациие толгойлогшо Рафик Башшур Советскэ Союзда ерэһэн делегацитай хөөрэлдэһэнэйнь ба хани халуунаар уулзаһанайнь түлөө Н. А. Булганинда халуун баясхалан хүргэбэ.

Н. А. Булганин сирийскэ арадта, Сириин парламентда ба правительствые толгойлогшодо амаршалга хүргэхые делегациин гэшүүдые гуйба.

(ТАСС).

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ

Зүгы үсхэбэрилгын амжалта

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ зүгы үсхэбэрилгөөр амжалтануудые туйлаһан түрүү колхозуудай ба совхозуудай дүй дүршэлые харуулһан тусхай павильон бии юм. Выставкэ харагшад энэ павильониие ехээр һонирхоно.

Павильон соо зүгы үсхэбэрилгөөр туйлагдаһан амжалтануудай зарим тэды дүнгүүд харуулагдана. Үнгэрһэн жэлдэ манай ороной колхозуудта 4,6 миллион зүгын гэрнүүд тоологдодог байгаа. Дальна Востогто, Хойто Кавказда, Украинска ССР-тэ зүгы үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн амжалтанууд туйлагдаа. Тэндэхи олохон колхозууд 500—1000 шахуу зүгын бүлэнүүдһээ бүридэһэн пасекануудтай юм. Манай ороной 70 мянга гаран хүдөө ажахын артельнүүд зүгы үсхэбэрилгые эрхилнэ.

Энэ олзо ехэтэй һалбаритай ажахыһаа колхозууд болон совхозууд ехэхэн доход абана. Зүгы гансашье мёд үгэдэг бэшэ, мүн хүдөө ажахын культурануудые үрэжүүлгэдэ ехэхэн туһатай юм. Клеверэй сэсэглэхэ үедэ тэрэниие зүгыгөөр үрэжүүлхэдэ ургасань нилээд дээшэлдэг байна.

Таджикска ССР-эй Ленинабадска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө табадахи жэлээ зүгын ажахые эрхилнэ. Урдань энэ колхоз зүгын 10 бүлэтэй байгаа. Мүнөө тэндэ хэдэн зууһаад зүгын бүлэ тоологдоно. Колхозой газар дээгүүр элдэб жэмэстэ модод, винограднигууд, хлопчатник, люцернэ болон бусад овощной культуранууд элбэгээр ургадаг юм. 1954 ондо тус колхозой 300 гектар газарта зүгыгөөр үрэжэлгэ хэгдэһэн байгаа. Энээнэй ашаар ургасын гараса эрид һайжараа. Үнгэрһэн жэлдэ тус колхозой пасека 185 центнер мёд, 200 килограмм зүгын бала үгэһэн байна.

Ташкентскэ областиин «Вревский» гэжэ № 9-дэхи совхоз зүгы үсхэбэрилгөөр ехэ амжалта туйлаа. Полинууд болон сэсэрлиг садуудаар зүгынүүдынь нүүжэ ябадаг, тиимэһээ тус совхоз жэл бүри ехэхэн мёд суглуулдаг байна. Сезон соогоо зүгын бүлэнүүдые 5 дахин зөөжэ нүүлгэдэг юм. Февралиин һүүлээр сэсэглэжэ эхилһэн садуудһаа зүгынүүд мёдоо зөөжэ эхилдэг. Июльһээ сентябрь хүрэтэр хлопчатнигай сэсэгһээ тэдэнэр мёд суглуулдаг.

Зүгынүүдые наран сэсэгэй болон гэршүүхын полинууд дээгүүр нүүлгэхэдэ мёд үгэлгэнь нилээд дээшэлдэг. Орловско областиин Корсаковска районой «Красная Звезда» колхоз үнгэрһэн жэлдэ зүгын гэр бүхэнһөө 73 килограмм мёд абаа. Ехэнхи мёдоо зүгынүүд гэршүүхын полинууд дээрэһээ суглуулһан байна. Гэршүүхын полиин гектар бүринь 80 килограмм мёд үгэдэг ба мүн тэрэнэй ургасань хоёр дахин ехэ болодог байна.

Һаалишан Мария Савченко

Сумска областиин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой солото һаалишан Мария Харитоновна Савченкын элидхэлые шагнахаяа хэдэн зуугаад малшад суглараба. Трибунада урихан шарайтай эхэнэр гараад:

—Би 1941 ондо угаа ехэ баясхалантайгаар энэ выставкэдэ ерэһэнээ һананаб—гээд Мария Харитоновна үгэеэ эхилнэ. Тиихэдэ манай колхоз выставкэдэ хабаадалсаһан юм. Колхозой гурбан үнеэд выставкын чемпионууд байгаа. Гэбэшье, выставкэ хараһанайнгаа һүүлээр үшөөл ехэ юумэ хэхэ байнабди гэжэ һанаа һэм.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абалсажа бидэнэр хүдэлмэрээ эрид һайжаруулхые оролдообди. Һү һаалга фермэ дээрэмнай ехэ боложо эхилээ. Гансахан лэ хахад жэл соо һаалишан Иван Хобот үнеэн бүриһөө 4.100 килограмм һү һааһан байна. Энэ үедэ дайн эхилээ. Фашистска эзэмдэгшэд колхозымнай һандаргаа һэн. Ажахыгаа дахяад лэ шэнээр эхилхэ болоо бэлэйбди...

Нүхэр Савченко өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Үнеэдһээ һү ехээр һаалга хадаа тэдэниие һайнаар харууһалһанһаа ба эдеэлүүлһэнһээ дулдыдана. Фермэ дээрэ бүхы хүдэлмэри тусхай гуримаар, саг сагтаа хэгдэхэ ёһотой. Һаалишад үнеэн бүхэнэй зан абарине һайнаар мэдэхэ ба тэдэниие зүбөөр харууһалха зэргэтэй. Үдэртөө 20 килограмм һү үгэдэг үнеэдые 3 дахин һааха, 50 килограмм хүрэтэр һү үгэдэг үнеэдые 5 дахин һааха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Савченко хөөрэнэ. Мүн үнеэдэй тугаллаха үедэнь тэдэниие зүбөөр харууһалха гээшэ ехэхэн удхашанартай гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Нүхэр Савченко даалгагдаһан үнеэдһээ һү һаалгые жэлһээ жэл бүри дээшэлүүлнэ. 1947 ондо суута һаалишан үнеэн бүриһөө 5.810 килограмм һү һаагаа. Энээнэйнгээ түлөө Мария Харитоновна Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Мүн УССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа һэн. 1954 ондо үнеэн бүриһөө 7.920 килограмм һү һаагаа. Нүхэр Савченкые ВСХВ-гэй Томо алтан медаляар ба «Победа» машинаар шагнаһан байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ нүхэр Савченко Польшоор, Румыноор, Болгарияар, Германска Демократическа Республикаар ябажа баян дүй дүршэлтэйгөө танилсуулаа.

— Выставкые хараад байхадаа хэдэн жэлэй саада тээ эндэһээ ябаһан шэнгеэр баян дүй дүршэлынь халан абаад, нютагаа бусахам. Энэ выставкын түрүү дүй дүршэлтэй танилсаад байхадаа үнеэн бүриһөө 8 мянган килограмм һү һаажа шадаха бэзэб гэжэ найданаб,—гээд Мария Харитоновна үгэеэ дүүргэнэ.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо Бурят-Монголой АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлгэ тухай

БМАССР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо промышленностиин, хүдөө ажахын ба транспортын хүгжэлтэ, капитальна барилгын ургалта, эд бараанай эрьесые үргэдхэлгэ ба культурна байгуулалтын хүгжэлтэ иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно:

I.

Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ байдаг промышленность валовой продукци үйлэдбэрилхэ түрүүшын хахад жэлэйнгээ түсэбые 105 процент дүүргээ. 1954 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулхада валовой продукциин хэмжээн 14 процентээр дээшэлбэ.

Тус тус министерствонүүд, управленинүүд, комбинадууд, трестнүүд болон предприятинууд промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые иимээр дүүргэбэ:

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэлтэ процентээр
БМАССР-эй Нютагай промышленностиин министерство	106
БМАССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство	99,5
БМАССР-эй Коммунальна ажахын министерствын промышленна предприятинууд	110
БМАССР-эй Культурын министерствын промышленна предприятинууд	110
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Барилгын материалнуудай промышленностиин управлени	104
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Түлишын промышленностиин управлени	103
Галуута-Нуурай рудоуправлени	102
«Забайкаллес» комбинат	90
Онохойн модоной комбинат	115
Улан-Удын мяха-консервын комбинат	122
№ 4 мелькомбинат	114
Байкалгосрыбтрест	90
«Росглавмаслосырпромой» Бурят-Монголой трест	152
Улан-Удын паровозо-вагонно завод	104
Тимлюйскэ завод	98
Шэлэй механизированнэ завод	102
БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрика	119
Улан-Удын заһабарилгын завод	111
Улан-Удын моторо-заһабарилгын завод	108
Селендумын моторо-заһабарилгын завод	105
«Механлит» завод	132
Бичурын сахарай завод	179
Улан-Удын модоной завод	110
Клюевскэ модоной завод	93
Загаһа буйлуулгын завод	91
Махоркын фабрика	116
Улан-Удын ликёро-архиин завод	102
Улан-Удын спиртын завод	106
Олзоборилгын кооперацинуудай Бурят-Монголой совет	107

Валовой продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байбашье, БМАССР-эй Нютагай промышленностиин министерство, БМАССР-эй Культурын министерствын промышленна предприятинууд, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Барилгын материалнуудай промышленностиин управлени, Улан-Удын паровозо-вагонно завод, Улан-Удын ба Селендумын моторо-заһабарилгын заводууд, Бичурын сахарай завод, Улан-Удын ликёро-архиин завод ба олзоборилгын кооперацинуудай Бурят-Монголой совет 1955 онойнгоо түрүүшын хахад жэлэй түсэбые тогтоогдомол зүйлнүүдээр ба ассортиментнүүдээр дүүргээгүй.

II.

Промышленна продукциин шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын түсэбые дүүргэлтэ иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно:

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр
Нүүрһэн	102
Электроэнерги	105
Барилгын модо зөөлгэ	89
Хюрөөдэхэ материалнууд	100,1
Сонхын шэл	103
Хирпиисэ	99,8
Известь	91

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэлтэ процентээр
Ноохон бүд	113
Арһан гутал	119
Һэеы гутал	100,9
Мяхан	136
Колбасна зүйлнүүд	114
Мяханай консервэ	180
Загаһанай консервэ	106
Загаһа барилга	84
Малай тоһон	169
Сыр	151
Кондитерска зүйлнүүд	103
Спирт	105
Пивэ	106

III.

Ажалай бүтээсын 1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэб иимээр дүүргэгдээ:

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэлтэ процентээр
БМАССР-эй Нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудта	102
БМАССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствын предприятинуудта	98
БМАССР-эй Культурын министерствын промышленна предприятинуудта	109
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Барилгын материалнуудай промышленностиин управлениин предприятинуудта	108
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Түлишын промышленностиин управлениин предприятинуудта	116
Галуута-Нуурай рудоуправленидэ	107
«Забайкаллес» комбинадта	89
Улан-Удын мяханай комбинадта	106
№ 4 мелькомбинадта	125
Байкалгосрыбтрестдэ	84
«Росглавмаслосырпромой» Бурят-Монголой трестдэ	138
Улан-Удын паровозо-вагонно заводто	102
Тимлюйскэ заводто	99,9
Механизированнэ шэлэй заводто	101
БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикада	110
Улан-Удын заһабарилгын заводто	106
«Механлит» заводто	120
Улан-Удын модоной заводто	112
Клюевскэ модоной комбинадта	91
Загаһа буйлуулгын заводто	118
Махоркын фабрикада	133
Улан-Удын ликёро-архиин заводто	100.8
Улан-Удын спиртын заводто	106
Олзоборилгын кооперацинуудай Бурят-Монголой соведэй артельнүүдтэ	109

IV.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орхолоо республикын колхозууд болон совхозуудта хабарай культуранууд хамта 9 процент ехээр таригдаа. Байгша ондо шэниисын тарилгын талмай 5 процентээр үргэдхэгдөө; 1954 онойхидо орходоо кукурузын тарилгын талмай горьтойхоноор үргэдхэгдөө. Мүн тэрэшэлэн үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо овёсой тарилга 2 процентээр, ячмениин — 20 процентээр, хартаабхын — 7 процентээр үргэдхэгдөө. Кукуруза болон хартаабхын ехэнхи хубинь квадратно-гнездовой аргаар таригдаа. Багсаахада хабарай ороохото культурануудай гурбанайнь нэгэ хуби хэрээһэлүүлэгдэһэн ба нарин рядтайгаар таригдаа, теэд овощиин оройдоол 7-ной нэгэ хуби квадратно-гнездовой ба квадратна аргануудаар таригдаһан, һуулгагдаһан байна.

Машинно-тракторна станцинууд болон совхозууд үнгэрэгшэ хахад жэл соо шэнэ ба боро газарнуудые хахалха 1955 онойнгоо түсэбые 44 процент дүүргээ. 1954 оной хабарһаа эхилжэ хахалагдаһан ба элдүүрилэгдэһэн шэнэ ба боро газарнууд дээрэ хүдөө ажахын бүхы культурануудые колхозууд — 18 процент, совхозууд — 59 процент таряа.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада машинно-тракторна станцинууд колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые зөөлэн хахалалгада оруулхада 8 процент ехээр хээ.

Машинно-тракторна станцинуудта заһабарилгын мастерскойнуудые, тракторнуудай, комбайнуудай болон хүдөө ажахын бусад машинануудай байха гаражууд болон сарайнуудые бариха хахад жэлэй түсэб 80 процент дүүргэгдээ. Июлиин 1-дэ колхозуудта эбэртэ бодо малай байха байрануудые бариха жэлэй түсэб 12 процент, хонидой — 5 процент, гахайнуудай — 15 процент, шубуунуудай — 3 процент, силосэ барилганууд — 23 процент дүүргэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаа.

9 һара соо — 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной июлиин 1 хүрэтэр — колхозуудта 1953—54 онуудай энэ үеынхидэ орходоо 51 процент, 1952—53 онуудайхида орходоо 59 процент ехэ һүн һаагдаа. 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной июлиин 1 хүрэтэр 1953—54 онуудай энэ үеынхидэ орходоо колхозуудта үнеэн бүриһөө һү һаалга дунда зэргээр 52 процентээр дээшэлээ. Энэ үе соо мяха, нооһо ба үндэгэ үйлэдбэрилгэ мүн тэрэшэлэн дээшэлээ. Колхозууд 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо гүрэндэ һү 39 процент, нооһо 23 процент, үндэгэ 7 процент үлүү ехээр тушаагаа, худалдаа.

1954 оной июлиин 1-нэй байдалтай сасуулхада 1955 оной июлиин 1-дэ колхозуудта ниитын хонидой тоо толгой 9 процентээр олошороо, үнеэдэй тоо толгой тухайлхада тэрэл хэмдээ, гахайнуудай тоо толгой 16 процентээр үсөөрөө. Совхозуудай министерствын совхозуудта энэ үе соо малай тоо толгой: үнеэд 13 процентээр, хонид 18 процентээр олошороо.

V.

Зүүн-Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделени ашаа зөөхэ 1955 онойнгоо түрүүшын хахад жэлэй түсэбые 99 процентээр, тэрэ тоодо түлеэ оруулалсан модо зөөхэ түсэбөө 112 процентээр, шулуу нүүрһэ— 94 процентээр, минерально-барилгын материалнуудые — 103 процентээр, таряа талханай ашаануудые зөөхэ түсэбөө 129 процент дүүргээ.

РСФСР-эй Автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгынуудай министерствын Бурят-Монголой автотрест юрэнхы хэрэглэлэй автомобильна транспортаар ашаа зөөхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые 98 процент, тиихэдэ ашаанай эрьесын түсэбые 107 процент дүүргээ.

VI.

1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо гүрэнэй капитальна мүнгэ һомололгын хэмжээн 106 процент дүүргэгдээ.

Республика дотор бүхы дээрээ ниитэ капитальна мүнгэ һомололгын хэмжээнэй хахад жэлэй түсэб 102 процентээр дүүргэгдээ.

Барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэйнгээ хахад жэлэй түсэбые барилгын гол трестнүүд: «Бурмонголстрой» трест 91 процентээр, «Забайкаллестрансстрой» трест — 109 процентээр дүүргээ.

VII.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо советскэ худалдаа наймаан саашадаа үргэдхэгдэһөөр байгаа.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо республикын арад зондо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай шатаар (сасуулагдамал сэнгээр) 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 8 процент ехэ, тэрэ тоодо эд хэрэглэгшэдэй кооперацяар 16 процент ехэ эд товар худалдагдаа.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо эд товарай эрьесын гүрэнэй розничио түсэб республика дотор бүхыдөө 102 процент, тэрэ тоодо розничио шатаар 102 процент, ниитын эдэ хоолой эрьесээр 100 процент дүүргэгдээ.

Худалдаа наймаанай тус тус организацинуудта эд товарай эрьесын түсэб иимээр дүүргэгдээ:

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэлтэ процентээр
Худалдаа наймаанай министерствын организацинууд	99,9
Тэрэ тоодо:	
Улан-Удын горпромторг	98
Улан-Удын горпищеторг	97
Бурмонторг	99
Главгастроном	103
Главунивермаг	104
Столовонууд болон ресторануудай трест	100
ОРС-нууд болон продснабууд	99,4
Бурмонкоопсоюз	105

VIII.

Республикын городууд болон хүдөө нютагуудта дунда һургуулинуудай тоо улам олошорһон байна. Хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй залуушуулай һургуулинуудые оруулалсан дунда һургуулинуудай тоо 1955 оной түрүүшын хахад жэлдэ 1954 оной нэгэдэхи хахад жэлтэй сасуулхада 20 процентээр олошороо, табадахи табанжэлнүүдэй туршада дунда һургуулинуудай тоо 95 процентээр олошороо.

8—10 классуудай һурагшадай тоо энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 26 процентээр, 1950 онойхидо орходоо 4,8 дахин олошороо.

Дунда һургуули дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абагшадай тоо мүнөө жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада 32 процентээр олошороо, тиихэдэ 1950 онойхитой сасуулхада 5,5 дахин олошорһон байна.

1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо киноустановконуудай тоо 22 процентээр, ниитэ библиотекэнүүдэй тоо 17 процентээр олошороо.

1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ больницанууд болон нарайлалгын гэрнүүдтэ койконуудай тоо 4 процентээр олошороо, саг үргэлжын ба саг зуурын яслинуудтахи һууринууд 24 процентээр, хүүгэдэй садуудай тоо 30 процентээр, харин тэндэхи һууринуудай тоо 56 процентээр олошорһон байна.

Бурят-Монголой АССР-эй Статистическэ Управлени.

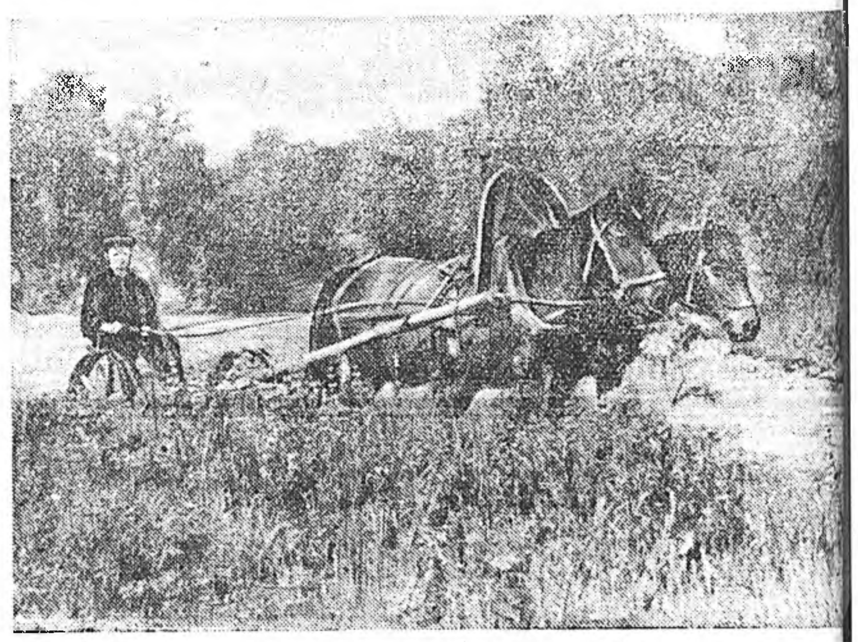

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ мо[...] сенокосилкаар дүй дүршэл ехэтэй машинист Иван Ефимович Батышев үбһэ саб[...]жа захалһаар үнинэй. Бургааһа һөөгүүдтэй, нуга тохой газарнуудта хах[...] соогоо 3 гектар үбһэ сабшахын орондо тэрэ 6—7 гектар хүрэтэр сабшана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иван Ефимович үбһэ сабшажа ябана.

З. Веснинагай фото.

Үбһэ хуряалга дээрэһээ

Ажалай эмхидхэл һула, техникэ муугаар ашаглагдана

Үбһэ хуряалгые түгэс һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа һаа, энэ шухала кампаниие саг болзортонь, шанар һайнтайгаар дүүргэхэ арга олгогдодог. Гэбэшье, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлдэ үбһэ хуряалгые бэлэдхэл муутайгаар угтаа. Сабшажа захалһаар хахад һара болобошье, үшөө нобшорһон зандаа. Колхозой үбһэ хуряалгын 7 бригаданууд мүнөө болотор хүдэлмэришэдөөр, тракторна агрегадуудаар бүридүүлэгдэнэгүй, гарай зэмсэгүүдээр дутамаг.

Бригадануудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэри ямараар эмхидхэгдээб гэжэ хаража үзэхэдэ тон хангалтагүй. Нүхэр Данзановай даадаг үбһэ хуряалгын звеногойхид Зүүн бэе гэжэ газарта хүдэлмэрилжэ байнхай. Энэ звенодо ажалай журам тон һула. Заримдаа звеногой 15 гар хажууршад үдэрэйнгөө даалгабариие хахадланашьегүй. Иигэжэ мүнөө үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэриин захалаад байхада звено үбһэ сабшаха, тармаха түсэбөө үдэрһөө үдэртэ таһалдуулна. Энэ звеногой нэгэ морин сенокосилка түрүүшын хэдэн үдэр соо хүдэлмэрилөөгүй. Түрүүшээр энэ сенокосилкада колхозник Линхобо Ринчинов машинистаар табигдаад, сенокосилкаяа заһабарилжа шадаагүй байгаа. Тэрэнэй орондо Даксал Санжанов табигдаад, машинаяа мүн лэ ябуулжа шадабагүй. Энэ сенокосилка яахадаа ябуулагданагүйб гэхэдэ, заһабари муутай байшоо. Тэрэ колхозой кузницада асаргадангүй, үнгэрэгшэ жэлһээ хойшо сабшалан дээрэ хэбтээд, тэндээ бага зэргэ заһагдаа нэрэтэй болоһон байгаа.

Эгээл эдэ бүхы дутагдалнуудһаа боложо, бригада июлиин 22-то графигайнгаа ёһоор 150 гектар үбһэ сабшаад байхын орондо 18 гектар сабшаад байба. Тэрэнһээ хойшонхи үдэрнүүдтэшье хүдэлмэри урагшаа ябанагүй. Энэ звеногой сабшалан дээрэ Сэлэнгын МТС-һээ үбһэ хуряалгын тракторна нэгэ агрегат ерэхэ ёһотой байһан аад, мүнөө болотор ерэнэгүй. Колхознигууд гэртэһээ ябаад, ажалдаа орой гарана, эртэ бусашана. Хүдэлмэриин шанар тон муу. Сенокосилкын машинистнууд дээгүүр сабшана, тармалгын үедэ үбһэн ехээр гээгдэнэ, сомоонууд муугаар нюруулагдана. Һүритэй үбһэнэй гутахагүйн тулада илангаяа эртын сомоонуудые һ[...]наар нюруулха шухала.

Үбһэшэдэй дунда агитацио[...] ойлгууламжын хүдэлмэри оро[...] ябуулагданагүй. Тэжээл бэлэдх[...] үедэ хэһэн хүдэлмэриингөө т[...] ажалай ямар нэмэлтэ түл[...] абаха байһан тухайгаа колхо[...]гуудай олонхинь мэдэнэгүй. Ү[...] хуряалгын бригадануудай, кол[...]нигуудай, тракторна болон мо[...] сенокосилкын агрегадуудай хоо[...]до социалистическэ мүрысөөн эм[...]хэгдэнэгүй.

Энэ колхоздо Сэлэнгын МТС[...] үбһэ хуряалгын хэдэн агрега[...] ерэһэн аад, бүтээсэ багатайгаар [...] дэлгэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, тар[...] ажалай 1-дэхи бригадада июлиин[...]һоо хойшо тракторна сенокоси[...] нэгэ агрегат ябуулагдаад, түрүү[...] 3 үдэр соо оройдоол гектар ха[...] үбһэ сабшаа. Техническэ заһаба[...] муутай байһан дээрэһээ энэ агре[...] саг үргэлжэ эбдэрнэ. Запас[...] частьнууд дутана. Адаг [...] газартахи сабшалан дээрэ июл[...] 21-һээ машинист Ч. Ринчиновэй[...] тэлбэрилдэг тракторна сенокос[...]кын агрегат үбһэ сабшажа заха[...] Яатараа иигэжэ оройтообта [...] агрегадай тракторист нүхэр Г[...]горьевһоо асуухада «захиралта [...]леэжэ байгаабди» гэжэ харюуса[...] Тиимэһээ агрегадынь бэлэн бо[...]һон аад, агрегадайхид хэдэн [...] соо захиралта хүлеэжэ байгаа. А[...]гадай гэшүүд хүдэлмэриингөө [...] сэбышье, графигышье мэдэнэ[...] Тракторна 3-дахи бригадада сен[...]силкын нэгэ агрегат тракторгүй[...]рэһээ миин хэбтүүлэгдэжэ бай[...] Тэрэ агрегадые шэрэхэ ёһо[...] «ДТ-54» трактор МТС-эй мастер[...] соо үшөө заһабарилагдажа байн[...]

Иигэжэ үбһэ хуряалгын [...] ажалай муугаар эмхидхэгдэһэн[...] техникын дутамагаар ашаглагда[...] дээрэһээ Сталинай нэрэмжэтэ к[...]хоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлм[...] таһалдуулагдахын туйлда хүр[...] байна. Колхоздо мүн набша[...] тэжээл бэлэдхэхэ, силосэ түү[...]рэлтэнүүдые бариха, кукурузые [...]рууһалха хүдэлмэринүүд зүйдөө [...] хиглошоо. Колхозой правлени, [...]рэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Шагды[...] партийна организаци, тэрэнэй се[...]тарь нүхэр Цыренов гэгшэд үбһэ[...]ряалгые түргэдхэхэ тушаа яарал[...] хэмжээ абаха ёһотой.

В. Бадашкеев

„Туапсе“ гэжэ танкерай экипажай бүлэг гэшүүд сүлөөлэгдэбэ

Хитадай Арадай Республикада керосин абаашажа ябаһан «Туапсе» гэжэ советскэ танкер 1954 оной июлиин 23-да сэрэгэй суднаар баригдаад Тайваньска Гаосюн гэжэ портдо зэбсэгтэ хүсөөр абаашагдаһаниинь мэдээжэ байна. Энэ танкер баригдаха үедөө США-гэй далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй хиналта доро байдаг Тайвань аралһаа урдуурхи уһан соо тамаржа ябаһан байгаа. «Туапсе» танкерай экипажай гэшүүд Тайвань арал дээрэхи концентрационно лагерьта хаагдаһан байгаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнь хиналта доро байһан райондо баригдаһан «Туапсе» танкерые, тэрэнэй ашаае болон командые сүлөөлхэ эрилтэтэйгээр США-гэй правительствода Советскэ правительство нэгэтэ бэшэ хандаһан байгаа.

Советскэ правительство «Туапсе» гэжэ советскэ танкерай экипажай гэшүүд тухай һанаагаа зобожо, танкерые экипажтайнь хамта сүлөөлжэ түрэл орондонь түр[...]пөөр бусаалгада туһалха гуйлта[...]гаар Франциин правительств[...] 1954 оной сентябрьда хандаһан б[...]гаа.

СССР-эй СОКК ба КП-гэй [...]сэдхэхэ комитет мүн лэ иимэ гу[...] татайгаар шведскэ Улаан Хэрэ[...]нэй обществодо хандаһан байна.

Эдэ бүхы хүсэлэл оролдол[...] ашаар «Туапсе» танкерай экипа[...] 29 гэшүүн сүлөөлэгдэһэн байна. С[...]лөөлэгдэһэн советскэ морягууд 19[...] оной июлиин 26-да Тайвань арал[...] самолёдоор Гонконгдо асарагд[...] удаань июлиин 27-до тэдэнэр К[...]тондо ерэһэн байна.

«Туапсе» танкерай экипажай д[...]сагдаһан бүлэг гэшүүд һаяын үд[...]нүүдтэ Эхэ орондоо бусажа ер[...] байна.

Тайвань арал дээрэ хүсөөр ба[...]дажа байһан экипажай бусад [...]шүүдые сүлөөлхэ хэмжээнүүд аб[...]жа байнхай.

(ТАСС)

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Хандагайн леспромхозой модошод КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилхэ зуураа, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Леспромхозой участок бүхэнэй коллектив үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ промышленностие саашадань хүгжөөхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха ба үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха тухай Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Һүүлшын табан хоногой турша дотор Наринай пункт (начальнигынь нүхэр Бояк) мүрысөөндэ түрүүлэн гараба. Тус пунктынхид модо бэлэдхэхэ июль һарынгаа даалгабариие болзорһоонь 9 үдэрөөр урид дүүргэжэ, һарын эсэс болотор үшөө 4 мянга кубометр модо бэлэдхэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Тиин модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 20 болотор дүүргээд, жэлэй эсэс болотор 35 мянган кубометр модо Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээхэ гэжэ шиидэбэ.

А. Григорьев.

☆ ☆

Амжалтануудаа улам арбидхая

1935 оной июлиин 30-да Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, правительствын хүтэлбэрилэгшэд Кремльдэ түмэр замай түрүүшүүлтэй уулзаhан юм. Тэрэ үдэрhөө хойшо түмэрзамшадай заншалта hайндэрые советскэ арад жэл бүри тэмдэглэнэ.

Эхэ оронойнмнай арадай ажахын хүгжэлтын алхам бүхэниинь түмэр замай хүдэлэлгэтэйгээр туйлагдаhан байна. Гражданска дайнай hүүлээр парти, правительствомнай нэн түрүүндэ түмэр замай hэргээн бодхоолгодо ехэхэн анхарал хандуулжа, арадайнгаа ажахые шэнэдхэн бодхоохо хэрэгтэ түмэр замай үүргые ехээр дээшэлүүлhэн байна. Ороноо индустриализацилгын ба хүдөө ажахые коллективизацилгынииье үедэ советскэ түмэрзамшадай хэhэн ажал тон ехэ. Тэрэшэлэн 1941—1945 онуудта, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай жэлнүүдтэ манай түмэр зам фронт тыл хоёрой хоорондо тасаралтагүй холбоо барисаа байгуулжа шадаа. Мүн дайнай хойто тээхи табанжэлэй үедэ арадай ажахые hэргээн бодхоохын түлөө тэмсэлдэ түмэр замай үүргэ бүри ехээр дээшэлээ. 1954 ондо түмэр замаар ашаа шэрэлгые 1950 онойхитой харьсуулбал, аяар 42 процентээр дээшэлhэн байна. Тиин оронойнмнай алдарта түмэрзамшад ашаа шэрэлгээр табанжэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэл соо дүүргэжэ шадаа. Бүхы түрэлэй ашаануудые суудхэ соо дунда зэргээр вагонуудта ашаа түсэб 102 процент дүүргэгдээ. Нүүрhэ, нефть, кокс, металл болон бусад ашаа шэрэхэ түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

Олон мянган түмэрзамшадай зэргэдэ мүн Улан-Үдын отделениин түмэрзамшад шэн зоригтойгоор ажаллажа, өөhэдынгөө заншалта hайндэрые угтажа байна. Тэдэнэр ехэтэ техникэсэ ашагтайгаар хэрэглэжэ, жэлhээ жэлдэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлана. 1954 ондо вагонуудта ашаа тээхэ түсэбөө 111,3 процент, вагонуудай эрьесын түсэбые 107,5 процент дүүргээ hэн. Тиихэдэ арадай ажахын 4,5 миллион тонно ашаан жэлэй түсэбhөө гадуур шэрэгдэhэн байгаа.

Бурят-Монголой түмэрзамшад табадахи табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө үргэноор дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үйлэдбэри дээрээ ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи нэбтэрүүлжэ, техникые дүүрэн хүсоорнь ашаглаха ба доторойнгоо резервнүүдые дүүрэн хэрэглэхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Тэдэнэр мүнөө жэлдэ түмэрзамшадай Бүхэсоюзна Үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтажа байна. Отделениин бүхы хүдэлмэришэд мэргэжэл мэргэжэлээрээ мүрысэнэ. Табанжэлэй даалгабарита түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн ажалай новаторнууд олошорно. Эдэ нүхэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл бүгэдын шадабари болоожо байна.

Улан-Үдэ станциин паровозно депогой машинистнууд Александр Елисафенко, Николай Врублевский, Алексей Сурмилов болон бусад Сталинска шангай лауреадууд Дмитрий Ягодин, Семен Асеев гэгшэдэй баян дүй дүршэлөөр паровозуудые шадамар бэрхээр жолоододог болоожо, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Тэрэшэлэн диспетчер Школин, вагонуудые бүридхэгшэ Тимофеев, слесарь Ивлев, 13-дахи дистанциин зам харууhалагша Лебедев, стрелочник Юхно болон бусад үнэн сэхэ ажалаараа отделениингээ коллективэй дунда суурхадаг болонхой.

Социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан республикымнай түмэрзамшад 1955 оной түрүүшын хахад соо ашаа тээхэ ба буулгаха түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэhэн, вагонуудай эрьесые нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1,2 часаар түргэдхэhэн байна. Мүн барилгын модо, нүүрhэ болон арадай ажахын бусад ашаа шэрэхэ түсэбүүд горьтойгоор үлүүлэн дүүргэгдээ. Улан-Үдэ станциин коллектив жэлэй түрүүшын хахад соо ашаа тээхэ түсэбөө 134,1 процент дүүргээ. Вагонно депогой хүдэлмэришэд вагонуудые заhабарилха 6 hарынгаа түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргээ. Паровозно депогой машинистнууд үнгэрhэн энэ үе соо хүндэ ашаанай 3999 поездүүдые жолоодожо, 2 миллион тонноhоо дээшэ ашаа арадайнгаа ажахын элдэб hалбаринуудта эльгээhэн байна. Депогой машинистнууд барандаа хүндэ ашаанай поездүүдые жолоодохо дүй дүршэл шудалаанхай.

Түмэрзамшадай хүдэлмэридэ иимэнүүд зарим тэды амжалтанууд туйлагдажа байбашье, үшөө дутагдалнуудай бии байhаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ашаа тээлгын түсэб бүхы дээрээ дүүргэгдэhэн аад, вагонуудта барилгын модо ашалга хангалтагүй. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ түмэр замай транспортын хүдэлмэридэхи ехэнүүд дутагдалнууд элирүүлэгдээ hэн. Тэндэ заагдаhан дутагдалнууд үшөө удаагаар усадхагдана. Эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ гээшэ хүдэлмэришэн бүхэнэй түрүүшын уялга болоно.

Түмэрзамшад бүхы советскэ арадтаяа хамта КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшөн хэлсээд, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Түмэр замай Улан-Үдын партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд тус Пленумэй тогтоолые хүдэлмэришэн бүхэндэ ойлгуулжа үгэхэ ба тэрэниие бэелүүлгэдэ олониитын зориг хэшээлые шэглүүлхэ зэргэтэй.

М. Денисов, түмэр замай Улан-Үдын узелай парткомой секретарь.

★ ★

«Ажалай бүтээсэ болбол общественнэ шэнэ байгуулалтын илахын тула эсэсэй эсэстэ эгээл шухала, эгээл гол юумэ гээшэ гэhэн В. И. Ленинэй заабарие хүтэлбэри болгон, Коммунистическэ парти хадаа ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ хэрэгые түрүү зэргын удхашанартай гэжэ социалистическэ байгуулалтын бүхы шатануудта тооложо байhан ба мүнөөшье тооложо байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлhэнэй ашаар арадай ажахын бүхы hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлагдадаг, бодото салин хүлhэн дээшэлдэг, арадай ажана hайн байдал ба культурна хэмжээн юрэнхыдөө дээшэлдэг гээшэ).

(КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолhоо).

★ ★

Туйлаhанаараа hанаагаа амархагүйб

Манай түмэр зам дэлхэй дээрэ эгээл хүгжэнги, баян техникэтэй түрүү транспорт болонхой. Советскэ хүнүүд мүнөөдэр энэ hайндэрые тэмдэглэжэ байхадаа хүсэ ехэтэ түмэр замаараа омогорхоно, хүдэлмэришэдэйнь туйлалтануудаар баясана.

Би үшөө hургуулида hуража ябаха сагтаа түмэр замай хүдэлмэришэн болохые хүсэдэг hэм. Хоёр жэлэй саада тээ түмэр замай училищи дүүргээд, паровозно депогой слесарь болоожо, өөрынгөө хүсэл зоригые бэелүүлээб.

Жэлэй эхиндэ болоhон цехынгээ үйлэдбэриин суглаан дээрэ ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө оролдожо, hара бүриингөө нормые 130 процентhээ доошо бэшээр дүүргэхэ, хүдэлмэридөө голодоhо гаргаха ябадалые усадхаха гэhэн уялга абаа hэм. Паровозой арматура заhабарилга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа түрүүшын квартал соо даалгабаряа үлүүлэн дүүргэhэн байнаб. Мэргэжэлээ дээшэлүүлхын зорилгоор техническэ hуралсалда хабаадалсажа, майhаа хойшо hара бүриингөө даалгабарие 150 процент дүүргэн, түмэрзамшадай hайндэрые угтабаб.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоол ба тус Пленум дээрэ нүхэр Н. А. Булганинай хэлэhэн элидхэлтэй танилсаад, мүн КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад байхадаа үйлэдбэри дээрээ бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхойб.

Һүүлэй үедэ депогоймнай хүдэлмэришэд паровозуудай заhабарида байха сагые хороохын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Энэ талаар манай бригада мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Нэгэ паровозые 14 час соо угаан заhабарилхын орондо 10—12 час соо дүүргэдэг болообди.

Ю. Григоришин, паровозно депогой слесарь.

Тоо, баримтанууд

★ Улан-Удэ станциин паровозно депогой машинистнууд 1954 ондо жэлэй түсэбhөө гадуур арадай ажахын 4,5 миллион тонно ашаа шэрээ. Мүн энэ жэлдэ ашаа шэрэхэ hара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

★ 1955 оной түрүүшын хахадта вагонуудай эрьесэ 1954 онойхиhоо 1,2 часаар түргэдхэгдөө.

★ Улан-Удэ станциинхид ашаа тээхэ 6 hарынгаа даалгабарие 134,1 процент дүүргэhэн байна.

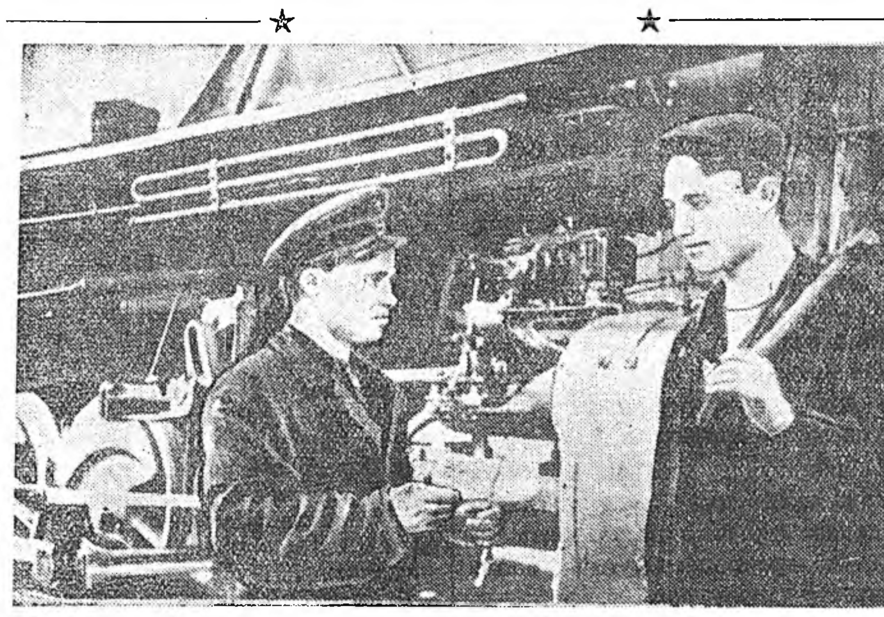

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Үдын паровозно депогой түрүү бригадир В. Шестак (зүүн гарhаа) паровоз заhабарилгаар слесарь С. Полещугта даалгабари үгэжэ байна.
А. Мантаевай фото.

☆ ☆

Хамтын хүсэн барагдашагүй ехэ

Эхэ оронойнгоо арадай ажахые саашадань эрид шууд хүгжөөхын тулада социалистическэ промышленностиин шэнэ дэбжэлтэ туйлаха талаар советскэ хүнүүдэй урда тон хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго табигдаба. Парти, правительствомнай хүндэ промышленностине хүгжөөлгэдэ онсо анхаралаа хандуулна. Продукци үйлэдбэрилхэ талаар табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ. Тэрэ тоодо түмэрзамшадайшье хэhэн, туйлаhан юумэн яhала ехэ.

Имагтал түмэр замаар хүдөө ажахыда хэрэгтэй машина зэмсэгүүд, тэндэhээ промышленна центрнүүдтэ түүхэй эд болон бусад эд бараан саг болзор соогоо хэрэглэгшэдтээ хүргэгдэнэ. Энэ шухала удхашанартай хэрэгые hайнаар бэелүүлхые түмэр замай транспортын бүхы хүдэлмэришэдhээ эригдэнэ.

Түмэр замай ажахыда вагонуудые заhабарилагшад ехэ үүргэ ээлнэ. Вагон бүтээгшэд ба заhабарилагшад түмэр замаар ашаа шэрэлгэдэ hайн, бүхэ вагонуудые үгэхэ ёhотой. Тиимэhээ манай вагонно депогой коллектив энээниие мэдэрэн, хүдэлмэридөө голодоhо гаргангүйгөөр, нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилжэ, даалгабарита түсэбүүдээ саг соонь дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Минии даадаг халаанайхид вагонуудай мөөрнүүдые заhабарилдаг юм. Тиихэ зуураа цехүүд хоорондын мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мөөрнүүдые заhабарилха hара бүриингөө даалгабарие хоёр дахин шахуу дүүргэнэбди. Энэ амжалта имагтал ажалай эмхидхэлые hайжаруулхын түлөө хамтаараа тэмсэhэнэй ашаар туйлагдаа. Мүнөө мөөрнүүдэй заhабарилга комплексно аргаар хэдэг болоо. Цехтэмнай табанжэлэй түрүүшүүл үдэрhөө үдэр бүри олошорно. Хүдэлмэришэд К. Полуторова, С. Яковицина, П. Покацкий болон бусад мөөрнүүдэй заhабари дээрэ халаанайнгаа нормые 230—260 процент дүүргэнэ.

Иимэнүүд зарим тэды амжалта туйлагдабашье, хүдэлмэринүүд тон удаанаар механизацилагдана. Вагонууд доро мөөрнүүдые табилга мүнөө болотор гараар хэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэрие бэелүүлэн, үйлэдбэри дээрээ ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ хүнүүдые олоор хабаадуулха гээшэ манай түрүүшын ээлжээнэй зорилго болоно.

Е. Горюнова, Улан-Удэ станциин вагонно депогой мастер.

Хүндэтэ хэрэг бэелүүлэлсэнэб

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжонхой манай ороной ажалшад түмэрзамшадай Бүхэсоюзна hайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтажа байна.

Бидэнэр, советскэ хүнүүд түүхэтэ ба заншалта hайндэрнүүдээ ажалай бэлэгүүдээр угтадаг hайн hайхан ёhо гуримтайбди. Тиин мүнөөшье энэ hайндэрэй хүндэлэлдэ манай Ленинэй ордента паровозо-вагонно заводой түрүү хүнүүд ажал хүдэлмэри дээрээ үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлаhан байна. Минии ажалладаг дархалалгын цехын хүдэлмэришэд түмэрзамшадай үдэртэ зорюулагдаhан мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсээ. Олохон түмэршэ дархашуул даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

Цехтэмнай баян дүй дүршэлтэй дархашуул олон юм. Тус коллектив соо эгээн залуу хүдэлмэришэдэй нэгэн байhан туладаа нүхэдэйнгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ hуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлхые оролдоноб. Заводто хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байбашье, балташан байhанаа түмэршэ дархан болоод нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг болооб. Июль hарада продукци үйлэдбэрилхэ даалгабаряа 180 процент дүүргээб.

Арадай ажахын hалбаринуудай дунда түмэр замай тон ехэ үүргэ ээлжэ байhаниинь мэдээжэ. Имагтал түмэр замаар колхозууд болон совхозуудта трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинанууд түргөөр эльгээгдэнэ.

Энэ шухала хэрэгые бидэнэр паровоз бүтээгшэд hайнаар мэдэрэн, түмэр замай транспортда паровозууд болон вагонуудые шадаал hаа олоор үгэхые оролдоно гээшэбди. Тиимэhээ бидэнэр саашадаа ажалайнгаа бүтээсые хододоо дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэхэ ёhотойбди.

Л. Болхоев, ПВЗ-гэй дархалалгын цехын түмэршэ дархан.

Хүсэтэ паровозые жолоодогшод

Депогой улаан булан соо үдэшэлэн комсомольско организациин суглаан болоожо байба. Улаан бүдөөр хушаатай ута столой саана hууhан комсомолец Александр Синяков үгэ абажа бодоод:

—1955 он—табадахи табанжэлэй дүүргэлтын жэл. Тиимэhээ энэ жэлэймнай уялга урдынхидаа орходоо нилээд дээгүүр байха ёhотой. Минии даадаг бригада комсомольско бригада байhан туладаа паровозойнгоо түүдхэ соо дунда зэргээр ябасые дутагүй дүүргэхэhээ гадна, хорёод километрээр үлүүлхэ, заhабарида орохо болзорынь hунаажа гүрэнэй мүнгэ, түлишэ арьбалха уялга абая,—гэжэ хэлэбэ.

Тэндэ hуугшад «Саша, шадахаш, зүб, зүб» гэлдэн тэрэниие нэгэн дуугаар hайшаан дэмжээ hэн.

Энэ суглаанай болоhоор зургаан hара үнгэрбэ.

...Мысовая станци. Зэргэлэн зурылдаhан булад рельснүүдэй саада захыниинь Байгалай эрье дээгүүр гарана. Энэ үедэ Улан-Удэ станциhаа барилгын модоор ашаалагдаhан составые асарhан машинист Александр Синяковой бригада бусалгандаа холын промышленна центрhээ Дальна Восток худар эльгээгдэхэ ашаатай составые абаад ябахаяа хүлеэжэ байба.

Урилдаанда заhагдаад байhан гүйгөөшэ мориин шэнги тэрэ хүсэтэ паровоз ялайтарла аршагданхай харагдана. Нүхэр Синяков амаэха сүлөөгүй машинынгаа механизмуудые тон нарииаар шалгажа үзэhэн, тоhодоhонойнгоо hүүлдэ өөрынгөө орлогшо Наум Федотовто хандажа, «ууралаймнай хэмжүүр доошоо орогшоб, хаража байгаарайш» гээд станциин диспетчерскэдэ ошобо. Кочегар Анатолий Налетов часаа хараад:

—Яатараа удаараа поезд гээшэб, минии байгаад, галдаhан килограммшье нүүрhэн үнэтэй байна,—гэбэ.

—Нэгэл ушар болоо юм бэзэ даа. Улан-Удэ хүрэтэр тэрэ составые графигтань оруулха манай хэрэг болобо гээшэ,—гээд Наум паровозойнгоо приборнуудые тонгойжо байжа харасагаана.

Эдэ хоёрой иигэжэ хөөрэлдэhөөр байтар хүхюунээр энеэбхилhэн Синяков рельснүүд дээгүүр гүйдэлөөрөө хүрэжэ ерэбэ.

—Наум, Толя! Талаан болоо, хүндэ ашаанай состав хүршэ станциhаа гараа. Хамаагүй, графигhаа заахан гээгдээшье hаань, хүсэлдүүлхэбди,—гээд Александр гүйhэн зангаараа паровозойнгоо будкада орошоно.

—Зүб, комсомолецууд хадаа ямаршье бэрхэшээлhээ айха ёhогүйбди,—гэжэ хоёр нүхэдынь зүбшөөрбэ.

Уданшьегүй хүлеэгдэhэн состав хүрэжэ ерэнэ. Комсомолецууд паровозоо түргэнөөр ябуулан абаашажа, тэрээндэ залгаадхиба.

—Нүхэд, хүндэтэй ашаа абаашахатнай, Дальна Востогой колхознигуудта үгтэхэ хүдөө ажахын машина зэмсэгүүд, Хитадай Арадай Республика ошохо эд бараан танда найдагдаба,—гээд станциин диспетчер замдаа мордохо эрхэ олгодог тусхай түмэр түлхюур тушаан үгэнэ.

Үшөө хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада километр шахуу ута состав шагтагалhан паровоз Байгал далайн эрье зүбшэн ошоhон булад рельснүүд дээгүүр шадал мэдэн табилуулhаар хараа далда ороно.

...Паровозой будкын сонхоор харахада телеграфна столбнуудай үнгэрхэнь улам бүри түргэдэнэ. Александр хүдэлмэришэ хүдэр гарнуудаараа паровозойнгоо реверсые шангаар адханхай будкын сонхоор сээжэсээгээ бултайжа, харгын үгсэлүүр уруудамые шэртэн харана. Машинистын орлогшо Наум минии байнагүй, баhал паровозойнгоо механизмуудай хүдэлмэрие, приборнуудаа наринаар шалгана. Мүн Анатолишье ондоо тээшээ харахашье сүлөөгүй, топкынгоо галые нүүрhэээр дутаахагүйн түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдоно.

Машинист орлогшынгоо шэхэндэ дүтэлжэ, «энэ составые графигайнь гээгдэлhээ гаргаха гээ hаа, Улан-Удэ хүрэтэр уhа абахын тулада паровозоо байлгангүйгөөр ошохо ёhотойбди, диспетчер «ногоон улица» үгэхэб гээ hэн» гэбэ.

—Уhагүй рейсдэ түрүүшынхеэ гараа бэшэбди, гансал «ногоон улица» үгэг, хэрэгнай бүтэхэ.

Уданшьегүй түрүүшын Селенга станци, удаань—Татаурово, Дивизионная станцинууд «байнгүйгөөр гара» гэhэн ногоон галнуудтай семафорнуудаараа угтаба.

Хүсэтэ паровозые жолоодогшодой шэг шарайда омог баярай тэмдэг үзэгдэнэ. Һүүлшын станци нилээд үнгэрөөд, машинист поездынгоо ябадалые удааруулhаар Улан-Удэ станци хүрэжэ ерэбэ...

Комсомольско-залуушуулай паровозно колонные хүтэлбэрилэгшэ комсомолец Владимир Валькович станциин диспетчертэй тэдэниие угтан ошобод. Нүхэр Валькович түрүүлэн, Александр Синяковой гарыень шангаар адхажа;

—Хүбүүд, баhал шадабат даа. Мысовойн диспетчертэй тугаархан хөөрэлдөөб. Гээгдэлтэйгээр ерэhэн составые абаад, графигhаа үшөө хэдэхэн минутаар урид ерэбэт!

—Комсомольско бригада байhан туладаа хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ хэрэгтэй ха юм,—гэжэ Александр омогтойгоор урдаhаань харюусана.

Гартаа саарhа, карандаш бариhан диспетчер машинистын орлогшоhоо «составтнай хэды тонныи ашаатайб» гэжэ асууба.

—2 мянга 800 тонно! —

—3 час 40 минута соо иимэ хүндэ составые байлгангүйгөөр асархадаа ажалдаа шэнэ амжалта туйлаба гээшэт. Гэр гэртээ харижа hайнаар амархыетнай хүсэнэб...

* * *

Александр Синяковой хүтэлбэрилдэг комсомольско бригада Улан-Удэ станциин паровозно депогой коллектив соо ажал хүдэлмэриингөөшье, дүй дүршэлэйнгөөшье талаар эгээл залуу бригадануудай нэгэн юм. Тус бригадынхид хүсэтэ паровозые тушаажа абаhан саrhaа хойшо табадахи табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө үргэнөөр дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, эрхим ажалай жэшээ харуулна.

Залуу машинист нүхэр Синяков аха нүхэдэйнгөө хүдэлмэриин баян дүй дүршэлые халан абахын тулада хододоо оролдодог, ажал дээрээ тохёолдоhон элдэб бэрхэшээлнүүдые тэдэнэртэй зүбшэн хэлсэдэг, ойлгоогүй юумэеэ hуража абадаг байна.

—Манайда түмэр замай алдар солото хүнүүд—Сталинска шангай лауреат, СССР-эй Верховно Советэй депутат Д. Н. Ягодин, түрүү машинист нүхэр Елисафенко болон бусад олон бии. Эдэ нүхэд түмэр зам дээрэ олон жэлдэ хүдэлмэрилхэ зуураа паровоз болон ашаа шэрэлгые табан хуруундаал адли мэдэхэ бшуу. Тэдэнэй хүдэлмэриин баян дүй дүршэл бидэнэр залуушуулда тон ехэ аша туhатай,—гэжэ машинист Синяков хөөрэнэ.

Иигэжэ хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар энэ жэлэй түрүүшын хахад соо даалгабарhаа гадуур хэдэн зуун тонно ашаа шэрэhэн, паровозойнгоо заhабарида орохо болзорые hунаажа, 4 мянга шахуу гүрэнэй мүнгэ, мүн 80 тонно түлишэ арьбалhан байна.

Түмэр зам дээрэ hүүлэй жэлнүүдтэ хүндэ ашаатай поездүүдые жолоодохо, депоhоо депо хүрэтэр ашаа шэрэhэн паровозуудые уhа абахынь тулада багахан станцида байлгангүйгөөр гаргаха шэнэ хүдэлөөн дэлгэрэнхэй. Энэ хүдэлөөндэ хабаадалсаhан тус бригадынхид урид абаhан уялгаяа бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ. КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ залуу машинист Александр Синяков КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаха байhанаа мэдүүлээ.

Мүнөөдэр—түмэрзамшадай бүхэсоюзна hайндэр. Энэ Үдэрые шэн зоригто ажалаараа тэмдэглэн, Александр Синяковой бригада хүндэ ашаанай үшөө нэгэ состав саашанхи аян замдань мордохуулхаяа hайндэрэй хүндэтэ рейсдэ гараба. Элдэб олон ашаатай составые зүдхэhэн хүсэтэ паровозынь лад хара утаа мушхаруулhаар станциhаа холодоно...

Б. ДАШИЕВ, Ив. ОЧИРОВ.

Бурят-Монголой артистнууд Дальна Востогто

☆

Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын артистнууд гастрольдо гараад, Дальна Востогой городуудаар ябажа байна. Ворошилов городой ажалшад манай артистнуудые хүндэтэйгөөр угтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын артистнууд Ворошилов городто ерээд байна.

Фотонь **С. Бельскиин.**

☆ ☆

Г. ЧИМИТОВ.

Үхибүүдтэ—гурбан шүлэг

1. Дабхар гэр

Колхоз дээрэм миил ганса
Хоёр дабхар гэр бии юм.
Хотон айлаа гоёоно гээд
Колхознигууд хэлсэдэг юм.

Ханань үндэр, үргэн, тэгшэ,
Харуулдамал модоор бодхоотой.
Харин һууринь томонууд гэгшын
Хабтагай шулуугаар тодхоотой.

Баггүй олон һаруул сонхо
Баруулжа, зүүлжээ харанхай.
Байза, юрэдөө, хэн юумнай
Байра хэжэ оронхойб?

—Колхозой правлени бэшэ гү?
Хүнүүд ороно гаранал ха...—
—Хари арайл таабагүйт!—
Харюу манда дуулгана.

—Клуб байгаа ёһотой даа,
Хүхюун абяан дуулдана.—
—Хари заахал таабагүйт!—
Харюу үгэ дуулдаба.

—Тэрүү дээдэ дабхарынь
Түрүүлэгшэ эзэлнэ гү?—
—Оройдоошье таабагүйт!—
Ондоо зонууд байрлана.

—Агролаборатори гээшэ ха—
Амаргүй ехэ сад газаань.
Агрономууд ажалаа дүүргээд,
Амардаг байгаа ха таашаан.

—Үгы, арайл тиимэ бэшэ,
Үшөөшье һураад туршагты...
Энэ гэртнай город гээшэ,
Үхибүүдэй город гээд мэдэгты.

—Дабхар гэрэй хоёрдохидонь
Дандаа жэрэгэр классууд.
Алиш класс бүхэндэнь
Адли жэрэгэр партанууд.

Самбар, бүмбэрсэг, шоото,
Саашадаа бэшэш хэрэгсэл
Классууд соо олохолта,
Хамагай һонин юумэд биил.

Колхозой олон үхибүүд
Хонхын дуугаар сугларан,
Эрдэм тээшэ эрид шууд
Эрмэлзэдэг лэ бултааран.

Доодохи дабхарта орогты,
Дорюухан багашуулые харахат.
Хүүгэдэй сад гээд ойлгогты,
Хожом ходо ерэжэ байхат.

Эжы абанарынь хүдэлмэридөө
Эртэлэн үглөөгүүр ошодог.
Эдэ үхибүүдээ тэбэрижэ
Эндэ асаржа орхидог.

Багашуул хүүгэдэй сад соо
Барандаа нүхэд—эбтэйнүүд.
Наадан элбэг даа, садатараа
Наададаг ехэл хүхюутэйнүүд.

Ном уншажа үгэдэг лэ,
Дуу дуулуулдаг, зуруулдаг.
Тэдэнһээ юушье һурагты,—
Тэрэ дарытнай харюусадаг.

Нэгэдэхи дабхарта зэргэлээ
Нүгөө бүлэг зон байрладаг.
Эдэ эгээн багашуул юм,
Эдэнэрые яслиинхид гэдэг.

Арюун агаарта эдэнэр
Аятай зохидоор дууладаг,
Урихан хоолойто эхэнэр
Үлгын дуунуудые дууладаг.

Колхоз дээрэм миил ганса
Хоёр дабхар гэр бии юм.
Хотон айлаа гоёоно гээд
Колхознигууд хэлсэдэг юм.

2. Эрхэ бэрхэ хоёр

Хүршэ хоёр хүбүүд
Хүдөөдэм бии һэн гэхэ
Нэгэниинь—бэрхэ,
Нүгөөдэнь—эрхэ.

Тэдэ хоёр сасуутан—
Тэбхэр гурба наһатайнууд.
Нэрыеншье асуугты—
Нээрээ адли нэрэтэйнүүд.

Нэгынь богонёор тата,
Нүгөөдынь утаар татаарай:
Бэрхынь нэрэ — Бата,
Эрхынь нэрэ — Батаадай...

Бата һэреэд хэбтэридээ
Бараг бүдүүн хүн юрэ
Эсэбхилжэ хэбтэтэрээ
Үтьхэлдэг лэ хүнжэлөө.
Гансаараа тэрэ унтадаг.
Гайтай хүбүүн гэгдэдэг.

Эрхэнь оройшог һэреэд:
—Эжы!—гэжэ уйладаг.
Хүнжэл сооxоноо хэбтээд.
Һү, хилээмэ эдидэг.

—Бодо, хубсала,—гэхэдэш
Бархирхань улам ехэдэхэ.

Бата өөрөө хубсалаад,
Мылэдэн нюураа угаагаад.
Ехэшүүлээр столдо һуугаад,
Ехэл хүхюутэй эдеэлдэг.

Бэрхэ хүбүүн Бата
Бушуулан наадахаа гарадаг.
Танил ехэ хүнүүдтэ:
—Та мэндэ!—гэжэ хэлэдэг.

Багашуул газаа юрэдөө
Батагүйгөөр үншэрдэг.
Гайгүй хүхюун нүхэдөө
Бата хайрладаг, энхэрдэг.

Эрхэ Батаадай гэртэһээ
Үдэ багта гарадаг.
Хүн гасаалуужа гэхэдээд,
Хүмэдхөө буулган харадаг.

Үетэн нүхэдтөө Батаадай
Өөдтэй дүтэ ошохогүй.
Харагты: наадагшадай газаа тээ
Гансаараа тэрэ зогсохынь.

Бэрхэнь тугал хараа һаа:
—Һөөш!—гэжэ зандараад,
Нарин ута бургааһаар
Намнадаг тэрэ дараа.

Хурьга эшэгэды тэрэ
Хулай, гүргы, тадь гэдэг.
Булты шагнадаг, харадаг,
Булты ойлгодог, мэдэдэг.

Батаадай мал харахадаа
Байра дээрээ байшадаг.
Байза, яахань гээшэб гээд
Баһал ехээр айшадаг.

«Тадь, хулай, тпруу» гэжэ
Тэрэ нэгэш хэлээгүй.
Юуниинь юундээ юм гэжэ
Юрэдөө тэрэ мэдээгүй.

Хахад үдэр болоходо,
Харидаг Бата гэртээ.
—Тоһо, хилээмэн бии гү,
Эдеэлхэм!—гэдэг эжыдээ.

Батаадай гэнтэ байтараа
Бархиршадаг харигтаа.
—Яагаабши?—гээд һурагты,
—Гэдэһэм үлдөө!—гэхэл даа.

Бүхэли үдэртөө нүхэдөөрөө
Наадахадажа эсэшоод,
Омог хүбүүн Бата өөрөө
Орон дээрээ унташоо.

Хабатай һайхан зүүдэн
Харагдана тэрээндэ.
Тойроод мана, үүлэн,
Табилуулна тэнгэреэр
Самолёдоор тэгүүлэн,
Хада уулын оройгоор.

Эрхэ хүбүүн Батаадай
Эжыдээ гонгинон гунираа:
—Үгэгты намда наадан...
Үгы, ондооe...—ганираа.—
Унта гэжэ бааланат,
Унтахагүйб гансаараа...

Эрхэ бэрхэ хоёрой
Энэ байдал харуулаад,
Хани жаахан үхибүүд,
Таанадтаа захиһуул даа:
Эрхэдэ юрэдөө һуранхаар,
Бэрхэдэ һураа һаа дээрэл даа.

3. Уур муутай Уйлхай

Улаан наран хадын саанаһаа
Үндын гаража, баяр асарбал.
Уйлхай басаган, энэ яахадаа
Уй-хай боложо ганирбаш?

Ухаагша үнеэнэй ууpаг һүмбээ
Уужа садахадаа иигэбэ гүш?
Али хүүгэдэй орон-бамбаан
Арай нимгэдээ гэбэ гүш?

Гэрэй оройгоор хоёр гулабхаа
Гэмэрнэ хэбэртэй шамай хараад.
Харшын гасуу дээр хоёр турлааг
Хаагална уйлаһандаш баярлаад.

Үдэрнай сэлмэг, наран элшэтэй,
Үхибүүд наадана улам эршэтэй.
Яахадаа ши тэнгэриие бүрхөөжэ,
Хоёр нюдэнһөө уһа адхабаш?

Шалтагаангүйгөөр уйла-уйлаһаар
Шалаанаш нээрээ хүгшэн эхээ.
Ошоод түргэн булагай уһаар
Угаажархи нюураа энэ гэһээр.

Сэлмэхэл шинии бүрхэг тэнгэри,
Сэсэгүүд булта арюухан болохо.
Уур муутай Уйлхай гэгдэжэ
Одоо шамай нэрлэхээ болихо.

Футболоор БМАССР-эй түрүү һууриин түлөө

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө ээлжээтэ мүрысөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «Локомотив», «Буревестник» обществонуудай футболистнууд наадаа.

Нааданай эхилэн сасуу «Буревестник» обществын футболистнууд эдэбхитэй һайнаар наадажа, табадахи минутадаа «Локомотив» обществын ворота руу нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулба. Мүн тэдэнэр арбадахи минутадаа (добтологшо Мальцев) хоёрдохи бүмбэгэеэ полиин ээдэй ворота руу сохижо оруулба. Уданшьегүй, «Локомотив» обществын футболистнууд шангаар наадажа оробо. Тиин тэдэнэр богонихон сагай хугасаа соо хоёр бүмбэгэ сохижо тоогоо тэгшэлбэ. Нааданай нэгэдэхи хахад 2:2 гэһэн тоотойгоор дүүрээ.

Хоёрдохи хахадта «Локомотив» обществынхид бүри шангаар добтолоод, уданшьегүй хойно хойноһоонь 3 бүмбэгэ сохижо, тоогоо 5:2 болгобо. «Буревестник» обществын футболистнууд хэды һайнаар наадабашье, амжалта туйлабагүй. Иигэжэ наадан 5:2 гэһэн тоотойгоор, «Локомотив» обществын футболистнуудай илалтаар дүүрээ.

Транспортын «Локомотив» стадион дээрэ «Строитель 1», «Буревестник II» обществонуудай футболистнууд наадаа. Тиин «Строитель» обществынхид нүгөөдүүлээ бэлэхэнээр 8:0 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна.

Үнгэргэгдэһэн дүрбэн нааданай һүүлээр, транспортын «Локомотив I», «Пищевик», «Строитель», ПВЗ-гэй «Локомотив» обществынхид түрүү һууридa ябана.

Е. Николаев.

ВЦСПС-эй спартакиадада хабаадалсаха болобо

Хабаровск городто үнгэргэгдэһэн Сибириин ба Дальна Востогой профсоюзуудай спартакиада июлиин 26-да дүүрэбэ. Энэ спартакиадада хабаадалсаһан манай республикын хүнгэн атледүүд, уһанда тамарагшад, велосипедистнүүд Хабаровска хизаарай спортсменүүдтэй 1—2-дохи һууринуудые хубаагаа.

Областьнууд, хизаарнууд болон республикануудай суглуулагдамал командануудһаа гадна, фабрика, завод ба предприятинуудай доодо шатын физкультурна коллективүүд спартакиадада хабаадалсаһан байна. Манай республикаһаа профсоюзуудай спартакиадада Ленинэй ордента паровозо-вагонно заводой «Локомотив» гэжэ һайндуранай спортивна обществын коллектив хабаадалсаһан байгаа. Тус коллектив нэгэдэхи һуури эзэлжэ, ВЦСПС-эй спартакиадада хабаадалсаха эрхэ олобо. Энэ спартакиада байгша оной август һарада Москва городто үнгэргэгдэхэ юм. Спортсменүүд Уланов, Еременко, Потапов, Осипов, Серышев, Бобров, Ширенкова болон бусад Хабаровск городто илангаяа шадабаритай һайнаар номернуудаа гүйсэдхэжэ, түрүүшын һууринуудые эзэлһэн байна. Эдэнэртэ үнэтэ шангууд болон грамотанууд барюулагдаа.

Тиихэдэ «Локомотив» командынхид ВЦСПС-эй дамжуулгын шангаар, грамотаар шагнагдаһан байна. Тэрэшэлэн БМАССР-эй профсоюзуудай суглуулагдамал команда ВЦСПС-эй шангаар ба вымпелээр шагнагдаа.

М. Михайлов.

Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай сесси

ПЕКИН, июлиин 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай (ВСНП) сессиин заседани үсэгэлдэр Пекиндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ, тэрээн дээрэ 23 депутат үгэ хэлээ. Үгэ хэлэгшэдэй тоодо барилгын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Бо И-бо, КНР-эй нниитын аюулгүй байдалые сахиха министр Ло Жуй-цин, текстильнэ промышленностиин министр Цзян Гуан-най, ВСНП-гэй саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Сайфудин болон бусад ороно.

Нэгэдэхи табанжэлэй үедэ Хитадай хүндэ промышленностиин продукци, үнэ сэнгэйнь талаар хаража үзэбэл, 126,5 процентээр нэмэхэ байна. Табанжэлэй үедэ элдэб түхэлэй хүндэ машинын түхеэрэлгэнүүд, самолёдууд, тракторнууд ба мүнөө үедэ Хитадта бүтээгдэдэггүй бусад продукци үйлэдбэрилэгдэдэг болохо байна гэжэ Бо И-бо онсо тэмдэглээ.

Хитадай Арадай Республикада социалистическэ байгуулалтые таһалдуулхые оролдожо байһан контрреволюционно этэгээдүүдые орон доторoo зайсуулан усадхаха талаар арадай засагай абажа байһан хэмжээнүүд тухай ниитын аюулгүй байдалые сахиха министр Ло Жуй-цин тогтожо хэлээ.

Албаниин хүдөө ажахын амжалтанууд

ТИРАНА, июлиин 28. (ТАСС). Албаниин хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ зорилготойгоор арадай засаг хүдөө нютагуудай хүн зондо элдэб янзын зэр зэмсэгүүдые, һайн шанартай үрэһэн болон минеральна үтэгжүүлгэ үгэдэг байна. Жэшээлхэдэ, 1954—55 онуудай турша дотор 500-гаад тракторнууд, 100 комбайнууд болон хүдөө ажахын бусад машинанууд хүдөө нютагуудта эльгээгдэһэн байна. 87 мянган центнер шэниисын, кукурузын, тамхинай, хлопогой үрэһэн гүрэнэй зүгһөө таряашадта үгтэбэ.

Хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилгэ орон дотор жэлһээ жэлдэ улам үргэдхэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ 10 мянга гаран плуг, 2 мянга гаран культиватор үйлэдбэрилэн гаргагдаба. Энэ жэлдэ 12 мянга гаран плуг, 2 мянга гаран культиваторнууд үйлэдбэрилэгдэхэ байна. 1954 онойхитой жэшээлхэдэ Албаниин полинууд дээрэ хүдэлдэг самоходно комбайнуудай тоо хоёрһоо үлүү дахин ехэ болобо.

Гүрэнэй ябуулдаг газар уһалалгын хүдэлмэринүүд таряашадта айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. Мүнөө үедэ республикын 87 мянган гектар талмай уһалагдадаг болонхой, харин 1928 ондо оройдоо 29 мянган гектар газар уһалагдадаг байгаа.

Норвеги Румыни хоёрой хоорондо худалдаа наймаан үргэдхэгдэнэ

БУХАРЕСТ, июлиин 28. (ТАСС). Румынска телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор үнгэрһэн жэлдэ Румыниин Арадай Республикын ба Норвегиин хоорондо эд бараа андалдан абалсалга ба түлөөһэн тухай хэлсээн баталагдаһан юм. Тэрэнэй үндэһөөр 20 миллион норвежскэ крон сэнтэй эд бараа андалдагдаха байгаа. Энэ жэлдэ худалдаа наймаа хэхэ болзор һунаагдаа. 1954 онойхитой жэшээлэн харахада, али али талаһаа 35 процент ехэ хэмжээнэй эд бараан энэ жэлдэ худалдагдаха.

Улам бүри олон янзын эд бараан наймаалагдана. Жэшээлхэдэ Румыниин Арадай Республика Норвегиһээ эгээн түрүүшынхеэ алюмини, арһа болон бусад эд бараа асархань. Мүн тэрэшэлэн Норвеги Румыниһаа тракторнуудые, промышленна хэрэгсэлнүүдые, элдэб жэмэсүүдые болон овощь асарха юм.

Поль Робсоной мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 29. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор Блейндэ (Вашингтон штат) июлиин 25-да Поль Робсоной концерт болоо. Тэрээндэ 15 мянга гаран хүн сугларaa. Металлургическа промышленностиин ба хайлуулалгын хүдэлмэришэдэй профсоюз энэ концерт эмхидхээ.

Концертын үедэ Робсон иигэжэ мэдүүлээ: дэлхэйн элдэб оронуудта ябажа шагнагшадай үмэнэ манай национальна культурые харуулха эрхэтэй болохын түлөө минии үни холын хэжэ байһан тэмсэл одоолшье удахагүй илаха бэзэ гэжэ би хүлеэнэб. Удахагүй бүхы һаад хаалтанууд үгы боложо, би бүхы оронуудта ошожо эб найрамдал ба аха дүү ёһоной харилсаан тухай, хүнэй илалта тухай дуу дуулаха аргатай болохо байнаб.

Фашистска булимтарагшадта эсэргүү восстаниин ойн баяр Хорватида, Босни ба Герцеговинада болобо

БЕЛГРАД, июлиин 21. (ТАСС). Танюг агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү арадай восстаниин 14 жэлэй ойе Хорвати, мүн Босни ба Герцеговина гэжэ югославска хоёр республика июлиин 27-до тэмдэглээ. Хорватида восстаниин ойе һайндэрлэлгэ Купа мүрэн дээрэ байдаг Карловац городто болоһон байна. 200 мянга үлүүтэй хүнэй хабаадалгатайгаар эндэ болоһон митинг дээрэ Югославиин президент Тито үгэ хэлээ. Наһа бараһан сэрэгшэдтэ Карловац городто памятник нээгдээ. Һайндэрлэлгын түгэсхэлдэ фестиваль болоо. Тэрээндэ Хорватиин ба бусад республикануудай эрхим артистнууд хабаадалсаһан байна.

Босни ба Герцеговинада һайндэрлэлгэнь гол түлэб Билиц гэжэ городто болоһон байна. Эндэ эмхидхэгдэһэн митинг дээрэ энэ республикын арадай скупщинын түрүүлэгшэ Джуро Пуцар-Старый үгэ хэлээ. Наһа бараһан сэрэгшэдтэ Билицдэ памятник мүн лэ нээгдээ. Урдань Моше Пьяде гэгшын ба бусад коммунистнуудай һууһан түрмын камерай дэргэдэ мемориальна доска хадагдаһан байна.

Хорватиин, Босни ба Герцеговиньн олон городуудта восстаниин ойе тэмдэглэн, мемориальна досканууд хадагдаһан, митингнүүд эмхидхэһэн ба спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна. Мүн восстаниин ойе һайндэрлэлгэтэй дашарамдуулан хэдэ хэдэн промышленна шэнэ предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа.

Хорватиин, Босни ба Герцеговиньн дайнай хойто тээхи хүгжэлтын үрэ дүнгүүдтэ зорюулагдаһан олон тоото материалнуудые газетэнүүд тунхаглаа. Жэшээлхэдэ, Хорватида 10 жэлэй турша соо барилгануудта 500 миллиард үлүүтэй динар гаргашалагдаһан байна. Промышленна үйлэдбэри дайнай урда тээхи үетэй жэшэбэл энэ республикада хоёр дахин ехэ болоо. Хэрбээ дайнай урда тээ 440 миллион киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэдэг байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдөө. Арбан жэлэй турша соо 9 шэнэ электростанци баригдаа. Тэрэнэй ашаар хүдөө нютагуудай 440 мянган гэртэ электричество оруулагдаһан байна. Энэ хадаа Хорв... бүхы гэрнүүдэй хахадынь шаху... лоно. Сисак городто 1956 онд... таллургическа ехэ завод ашагл... да үгтэхэ юм. Энэ завод багса... 120 мянган тонно шэрэм, 90 м... тонно булад, 50 мянган тонно ... жөөр шудхагдаһан соргонууды... лэй турша соо үйлэдбэрилхэ ба...

Хорватида нефть малтан аб... текстильнэ эд бараа үйлэдбэр... судна бүтээлгэ ниилээд амжал... гаар хүгжөө. Республикын суд... фьнууд худалдаа наймаанай ба... лайн-сэрэгэй флодой суднану... Югославида зорюулан бүтээ... гадна, худалдаа наймаанай су... нуудые бусад оронуудта бү... үгэдэг байна.

Босни ба Герцеговина һ... жэлнүүдтэ өөрынгөө энергети... ажахые, хара металлургиие, ж... ческэ ба ой модоной промыш... ностиие ехээр хүгжөөһэн б... 1953 ондо энэ республикын ... мышленна үйлэдбэри дайнай ... тээхи хэмжээндэ орходоо хоёр ... хин нэмээ. Мүнөө жэлдэ про... ленна үйлэдбэринь дайнай ... тээхи хэмжээнһээ гурба дахин ... болоо. 1939 онойхитой сасуу... Босни ба Герцеговинада эле... энерги үйлэдбэрилгэ 4 үлүүтэй ... хин ехэ болоо. Яблоницдахи Ю... лавиин эгээн ехэ электростан... гадна, республика дотор ... электростанцинууд баригдаа. ... бүри 5 миллион үлүүтэй тонно н... һэн малтан абтана. Энэнь да... урда тээхи хэмжээндэ орходоо г... дахин ехэ юм. Хара металлург... лэдбэрилгэеэ 4 дахин нэмээгээ.

Тумэрэй рудниигууд дайнай ... тээ жэл бүри 600 мянга тонно ... үгэдэг байгаа һаа, мүнөө ж... 2.350 мянган тонно руда үгэхэ ... на. Дайнай урда тээхи хэмжэ... сасуулбал шэрэм үйлэдбэри ... 1.134 процентээр, булад—837 ... центээр, прокат — 428 процен... ехэ болоо. Зеницдэ баригдажа ... һан металлургическа тон ехэ ... бинат жэл соогоо 800 мянган ... но булад, 570 мянган тонно про... үгэхэ юм.

Босни ба Герцеговинада дай... хойто тээхи үедэ химическэ, ... стильнэ, ой модоной ба металл... босоруулдаг промышленностиин ... дэ хэдэн предприятинууд бариг...

Общинануудай палатада А. Иденэй хэлэһэн үгэ

ЛОНДОН, июлиин 27. (ТАСС). Лондонско радиогой дамжуулһанай ёһоор Англиин премьер-министр А. Иден Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай мүнөөдэр общинануудай палатада эгээн түрүүшээр үгэ хэлэбэ. Тиихэ зуураа ерэхэ хабар Англида айлшаар ерэхэ гэһэн уряалые Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев гэгшэд хүлеэн абаа гэжэ тэрэ соносхобо.

Уласхоорондын харилсаануудта байгаа түгшүүрилые һуларуулха ба Баруун Зүүн оронуудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулха зорилготойгоор лэ Женевскэ зүбл... зарлагдаһан байгаа гэжэ Иден ... дэглэбэ. Хоёр талын хоорондо ... салдаатай байһан уласхоорон... бүхы асуудалнуудаар үнэн зүр... һөө, таатай хэлсээнүүдые х... шиидхэбэри абаха гэжэ бид... оролдоһон байнабди гээд Иден ... лэбэ. Мүн тэрэшэлэн зүблөөнһөө ... дуур өөһэд хоорондоо хэлсээ х... харилсаануудаа һайжаруулха һэ... гэ гаргаһан байнабди гэжэ тэрэ ... ба.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын июлиин 29-нэй номерой 3-дахи нюурта «Хүдөөгэй ажалшадай бэеын элүүрые хамгаалгада шухала анхарал хандуулха» гэһэн Л. Резницкиин статья соо Кяхтын аймагай Маленковой, Стали... нэрэмжэтэ колхозуудта бани ба... даагүй гэжэ буруу толилогдобо.

Редакторай орло...
О. ГОМБОЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74. отв. секретаря —27-37. партийной жизни. сельского хозяйства— 47-59. пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74. корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16.

Н—00521. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 3785.